

بررسی میزان اریتم و ملانین در ضایعات مزمن پوستی ناشی از سولفور موستارد و مقایسه آن با افراد سالم

مجید شهرتی^ک Ph.D، مسعود داوودی^{*} M.D، بردیا صدر^{**} M.D، سعید کشاورز^{**} M.D،
وحید الماسی^{**} M.D، سمیرا رحیمیان^{**} Pharm.D

چکیده

هدف: مقایسه میزان اریتم و ملانین پوست در جانبازان شیمیایی با سابقه تماس با سولفورموستارد و افراد سالم، به منظور دستیابی به یک معیار عینی (Objective) جهت تشخیص و درمان عوارض جلدی بیماران مواجهه یافته با سولفورموستارد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی تحلیلی جامعه مورد بررسی شامل چهار گروه (گروه اول: بیماران شیمیایی با ضایعه پوستی ۸۷ نفر)، گروه دوم: بیماران شیمیایی بدون ضایعه پوستی (۷۱ نفر)، گروه سوم: بیماران غیر شیمیایی که از خارش و خشکی پوست شاکی هستند (۷۷ نفر) و گروه چهارم: ۷۴ نفر از افراد سالم) بود. مقادیر اریتم و ملانین پوست در نواحی کف هر دو دست، پشت هر دو دست، پیشانی و ناحیه سوپرا استرنال، به وسیله ردیاب Mexameter MX18 طبق دستورالعمل دستگاه، اندازه‌گیری و ثبت شدند و با استفاده از آزمون‌های Mann-Whitney، ANOVA، T و Kruskal wallis و نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: در گروه اول، مقادیر اریتم پشت دست چپ، اریتم سوپرا استرنال و اریتم کف دست راست به صورت معنی‌داری از گروه دوم پایین‌تر بود. همچنین در گروه اول مقادیر اریتم سوپرا استرنال و اریتم کف هر دو دست به صورت معنی‌داری از گروه ۳ پایین‌تر بود و مقادیر ملانین پشت هر دو دست و ملانین پیشانی به صورت معنی‌داری از گروه چهارم بالاتر بود. گروه‌های ۲ و ۳ در هیچ یک از معیارهای اندازه‌گیری شده با هم اختلاف معنی‌داری نداشتند. در گروه ۲ مقادیر اریتم و ملانین پشت هر دو دست و ملانین پیشانی به صورت معنی‌داری از گروه ۴ بیشتر بود. در گروه ۳ مقادیر اریتم و ملانین پشت هر دو دست، ملانین پیشانی و ملانین سوپرا استرنال به صورت معنی‌داری از گروه ۴ بیشتر بود. در گروه‌های مورد مطالعه با افزایش سن، میزان ملانین سوپرا استرنال به صورت معنی‌داری کاهش می‌یافت. در گروه ۲ و ۳ با افزایش سن میزان ملانین سوپرا استرنال و اریتم کف هر دو دست به صورت معنی‌داری افزایش می‌یافت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه در حال حاضر نمی‌توان یک معیار عینی (Objective) قطعی جهت تعیین ارتباط علائم پوستی بیمار با سابقه مواجهه با سولفورموستارد تعریف کرد. در نواحی مورد بررسی، مواجهه با خردل موجب افزایش مقادیر مورد اندازه‌گیری شده است که این افزایش نسبت به افراد نرمال (گروه ۴) معنی‌دار است ولی نسبت به افراد غیرشیمیایی (گروه ۳) معنی‌دار نمی‌باشد. در مجموع انجام مطالعات بیشتری با در نظر گرفتن سایر عوامل تأثیرگذار مانند شغل مورد نیاز است.

واژه‌های کلیدی: ملانین پوست، اریتم پوست، خشکی پوست

دریافت مقاله: ۸۷/۴/۲۷ پذیرش مقاله: ۸۷/۶/۱۹

^ک نویسنده مسئول: استادیار دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی

* استادیار دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، گروه پوست

** محقق، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی